

برنجی سنه - ایکجی جلد

نومرو : ۱۴ - ۳۶ و ۱۵ - ۳۷ پنجشنبه ۱۰ توار ۱۳۲۵

مُصَوِّرُ مَحِيطِ

- پنجشنبه کونلری نشر اولنور ادبی مجموعه -

مدیر ادبی : جلال سامر

مدیر : فائق صبری

Directeur:
Fâik Sabri

MOUHIT

Directeur littéraire
DJÉLAL SAHIR

Illustration Hebdomadaire paraissant chaque jeudi.

مصور محیط

محترم قارئ و قارئہ لرینہ بومقدس ملی بایرامی بتون صمیمیت
و حرمتیلہ تبریک ایدر .

نه دوشونیور، نه حس ایدیوردم:

یوقاری بوسفورک همان بتون یاز طراوتدار
قبرلرنده، زمردین بر کسوه بهاران ایله دها زیاده
زینت یاب کوریتن صاریشین بر تموز صباخی ایدی .
بو طرفده، بیسوکدره قویندن کوی باشنه، قارش
طرفده یوشع تپه سده داخل اولدییی حالده سوتلیجه دن
چوققی غاز انبارلرینه قدر تمتد ایکی ساحلک نهایتده
برلشهرک رخاوتکارانه دراغوش ایتدکاری حوض
وسیع لاجوردی اوزرنده؛ بولندیغ موقع مرتفعدن
باقیلجه، بیاض کله بکلی، اربلی اوقاقلی سیاه
بوجکلی آندیران بلکنلرک، قایقلرک، کوچک
واپورلرک اردنجه شناورلکدن محظوظ اولان داغین

نظیم اوافق محدود دائره
سندن خارجه فیلايه ماز
فیلامق ده ایست مرکز
زوالی خیال یتابم عالم
تفکرات واقعاتک اک
محرم، اک عجری، اک
تسوت انکیزاماد وانحا
سند عاطانه و آواره
سیرانه طی مراحلده
اصرار کوستریوردی.

دوشونیوردم: ایشته
بر کوزل کون که شو بد
بخت مملکتک حیات

هیت اعیان اعضاسندن ادیب محترم رجائی زاده اکرم بک
Rédjai Zadé Ekrem Bey
Sénateur

غمسز، کدرسز، اضطرابسز کیور... کیور...
کیور!...

شو دقیقه ده شو بد بخت مملکتک، باشند باشه
بر ویرانه حالک کش شسو قوجه الکاک شرقده،
غربنده، کوبلرنده، قصبه لرنده کیم بیلیر قاج ملیو.
نلرجه خلق، آج، جیسیلاق نیران سفالته آتش
چایر چایر یانیور! کیم بیلیر قاج بیکلرجه حیت صاحی
مظلوم بیکنه، اولاد وطندن برطاقی قارا کلک زندا.
نلرده، ایصسز، حیاتکداز منفالرده اشکنجه لر.
اضطرابلر ایچنده اینیم اینیم ایکلهرک جان وریور؛
دیگر بر طاقی دیار اجنبیه ده، کربت غربت ایچنده
چاره سزک، مدارسز نقله سفیلانه، غریبانه افای
عمر ایدیور! کیم بیلیر قاج یوزلرجه اوجاقاری

سومش، قایلیری قاباش
ناموسلی عائلهرک، خاند.
نلرک بقیه افرادی یأس،
عجران، ضرورت کبی
اک مقاومتسوز اضطرابات
ایله خبرالانیور، از یلیور.
هلاک اولوب کیدیور.
فقط بو تعداد کلز، حوصله،
تصوره صیغماز بایات و
خایع ومظالمک بادی اطای
اولان هیکل جاندار استبا.

اد آه اوکاهیچ بر
شی اولمیور! او، مصون

الترزل بر کوه آهین کبی رنده طورسیور وهر نفسی
آلوب وپردکجه بر آزدها فضله، تحجیم و تعظم ایدیور،
بر آز دها فضله صلابت ومثانت بولیور!...
بیچاره مملکت، زوالی ملت او قدر ویران
و پریشان، او قدر مریض ومفلوج وفالان که نه اوند
عمراندن بر نشان نه بونده حیاندن بر اثر قلش.
فقط استبداد .. هزاران دست و پا، هزاران اطفال،

ومعیشتی تلخ ایدن، ازن، کیرن، اولدیرن
یوز بیسک تورلو مصائب و بلیاندن، آلام
و خضایعدن سپای انبساطنده بر چین قنور، بر
ذره کدر بیلکه کوسترمیهرک بلکه کندیسنندن
کوزل، دها رونقدار، هر حالده کندیسنندن
لاقید بر لیل آسوده مکوبکه منتهی اولقی اوزره
آهسته کذار اولیور، اوت! ایشته کونلر کچه لری بویه جه

هر دم نهدن شمتی ارباب شرک
ای لعنت ، ای تلاطمی غیای نفرک
ای لعنت ، ای تهوری تیران شدنک
سیل اولده بیق قلاغی ظلام نکتیک
برق اولده باغ روسته اهل شقاوتک
یوق کیمه دن نظر اوزی انسان اولانله
سن باقی خدا ترجمه شایان اولانله
زخم زمان ایله یوره کی قان اولانله
اهوال اینجده فکری پریشان اولانله
هر کون عیون غیری کریان اولانله
هر شب «وطن ! وطن !» دینه لالان اولانله
ظن اینتمک فلاکتیز یاری اغلادیر
کولدیکه یارمن بزه اغیاری اغلادیر
دردنهای ملتک انکاری اغلادیر
انکین دکزلی . بوجه کساری اغلادیر
« ایوا ! » دیر ، سحاب سیاری اغلادیر
« الله ! » دیر ، کواکب نوازی اغلادیر
کیت کز شو سوکیلی وطنک هر کنارینی
کور قتر و اضطراب و سفالت دیارینی
بیچارکانک اکایه کور اصطبارینی
فکر ایت او سرکران جبیک اضطزارینی
فهم ایت او خوشروان دهرنک آه و زارینی
سویکنده عملی غائله ک اختیاری
عاجزلرک سفاتنه اغلابور وطن
اولادینک فلاکتنه اغلابور وطن
پیغمبرک شو امنته اغلابور وطن
کعبه یله روضه حشرته اغلابور وطن
.....
.....
کوش ایله مادر وطنک آه و زارینی
کور ضنّف حالی ؛ الم انکسارینی
تلعینه هادمین اهانت شمارینی
صافلار جکرده صوک نفس احتضارینی
.....
.....
کوکسار اونک مدارج حزن عیانیدر
شبلر اونک مخازن آه نهانیدر
انجم اونک محارم اسرار جانیدر
طاغیر اونک نمایش درد کرانیدر
زئوال ارض اونک هیجان جنانیدر
ولوال رعد اونک نوحات روانیدر

هزاران دندان اولان اوغریت خونخوار بنه یقه جق
او ، طاغیده جق بووا ، سوکجه جک جکر . ده شه جک قارن ،
ایچه جک خون معصوم آریور و غریبدرکه بولیور !
آه نه اولوردی ، شیمیدی شو کولج یوزلی کونش
نیخه سختیکر خسوفه دوشسه . شو بارلاق هوا قارار .
سه .. قارارسه .. قارارسه ؛ شو ماوی دکز ، شویشیل
طاغیر ؛ شو منور ساحلر و اولرک ذروه لرنده ،
کنار و میانلرندکی شدادی بنالر . محتشم سراینر ،
کاشانه لر ، بر یاندن مدید و شدید زلزله لر ، عظیم
طوفانلر ، مدھش قاصیرغیره لره ظلمات مزار اینجده
چالقه نهرق ، بر یاندن ده سوره کلکی شیمشکر ، بیانی
هبوط سیدلرملر ، انطفا نا پذیر یانغینلرله طرافلر ،
غریبور ، فریادلر قوباریجی بر دهشت دوزخ نمای
قیامتدن نشان ویردک شو مشوم بلده هیئتیه ، عظمتیه بر
عالم هرج مرج ، بر عشر احوال کسله ؛ .. اوح !
او زمان ، شه یوقکه ، طاش طاش اوزرنده قالماز .
هر شی .. هر شی یتدی . فقط هیچ اولمازه ، اوت ،
هیچ اولمازه او هیکی استبداده انصار وعونه سیله
اسفل ساقابن عدمه چکیلر ، ثقات و شامت وجود -
لرندن بتون مملک قورتولوردی !
شیمیدی نظرم ، صباح کونشینک ذرات زرتی
بایلدیچه صایمتراقلاشان ، سمای مینافامک شوراسنده
بوراسنده معلق طوران طوب طوب بیاض بلوطلره
اصیلوب قالیوردی . وین مرلدا نیوردم :
حمل ثقیلی آزدی خراب ایتدی ملتی
کابوس واری هر یورکه چوکدی زحمتی
لکن یقیندر ایرمه پایانه مدتی
آستن زمان طوغور بر مصیبتی
باباسنک اوجاغنه دوشون شمتانی
لالاسنک قوجاغنه ایتون نحوستی
زاللی اولدی مهر ایله ماهی بو ملتک
کچر ظلام لیل سیاهی بو ملتک ؟
یارب ! ندرکه جرم و کنهای بو ملتک
آکسک دکل باشنده دواهی بو ملتک
ظلمه مؤثر اولیور آهی بو ملتک
قالسویمی آتقای الهی بو ملتک ؛
اللهدر نظمی وارسه بو ملتک

Photo : Apollon
بوتون عثا ئاليرك پادشاهى و بوتون عالم اسلامك خليفه عاليجهى سلطان محمد خان خامس
حضرتلى

S. M. I. le Sultan Mehmed V.

بر ترکیبیدن بر جمله به ، بر قافیه دن بر مصراعه ، بر
مصراعدن بر قافچ بیتہ انتقال صورتیہ اشاعگی قطعہ
لری چیقاروب او قویوردم :

جاسوس .. او خانان بی بیچی اظم زمین
جاسوس .. او کیزی جان باقیبی عقب مہین
جاسوس .. او بی کنہارہ جلا د اولان لعین
سیر ایله یک نہ رتبہ مسعود و کامین !

جاسوس .. او کفتہ چین خلاق ، او کینہ جو
جاسوس .. او پرده باز محامل ، او هرزه کو
جاسوس .. او خارق الحجب « لانجسوا »
جلب بلایہ مہمت ایدر خلقہ سوبسو
جاسوس .. او دم فروش ریا مقصد دورو
جاسوس .. او سفله کار محنت ، او قبحہ خو
جاسوس .. او روح اخبت جادی زهرہ بو
اولمش قرین معتمد سلطنت ، تقو ! ...

قورقونج الیش محبت ملیہ فی دیلہ
حریتی تقوہ ... او بر جانی هائلہ
بیك خوف واحترار الیہ .. بیك احتیاط الیہ
یوق حسجالہ جراتمز خود بخود بیلہ

یکدیگرکری خصمی احبا واقربا
یکدیگری سعایت ایدر یاد و آشنا
ملکہ جراد منتشر ارذال بی حیا
عنائلیق نہ اولدی بافک فی زماننا !

عزت بولور سعایت اخوانہ هرذیل
رفت بولور امانت یارانہ هرذیل
اثبات قابلیتہ بولور بوتون دلیل
اخلاق دوشدی اولیہ کہ ترفیعی مستحیل

حاسوسارلہ طولدی بلاد و قرا بو کون
ایرلر استقامتہ قارشی صلا بو کون
حاضر حمیت اهلنہ هر بر بلا بو کون
هر درلو اقتراد ادا و جفا بو کون

وارستہ مواخذہ جاسوس مختلس
آزادہ محاکمہ حیدود مقرر س

بولور ، بو پریشان و نالان سوزلر ، کہ اون ،
اون ایکی سنہ اول یازملش مطول بر منظومہ مدندر ،
بو نوع دوشونجه لر مدہ تکرار اولونه اولونه حافظہ مدہ
ایچہ بر ایستیکچون دوشونجکسزین و فقط نامرتب
بر صورتہ دیندن دو کیلوب صاحبوردی . او منظومہ م
ایسہ ، اونک کئی ، کیمسہ او قونہ ماز ، کیمسہ
کوسرتیلہ من ، کیمسہ امانت ای دیلہ من دها ساثر
(او زمان حکمنجہ) تہلکہ کی یاز بلر ملہ برابر ، حکومت
ظالمہ نک ید غصبنہ کیمہ مک ایچون ، خانہ مدہ مامن
عد ایستیکم بر ایز بہیہ کو مولوب بر اقامش و اترق سنہ
لردنبری بالطبع یوقلانہ مامش ایدی . شیمدی کندی
کندیمہ دییوردم کہ : « زوالی یازلرم ! اورطوبتی رده ،
توز طوبراق ایچندہ کیم بیلیر نہ اولدی .

احتمال ککاغدری جورمیش ، بری بر نہ بابشمش
هپسیدہ او قونماز ، سچلمز حالہ ککشدور . اولیہ
اولماسہ بیلہ بولنرک میدانہ حقیقہ بیلہ جکی زمان ،
کوریلور ، اکلاشیلور کہ هیچ کیکہ جک .. هله بر
یانغین کایرسہ ... هله بن اولور سہم ...

هیکل منفور استبدادہ ؛ اونک عونہ ملعونہ سنہ ؛
بر رتبہ وبا بر نشان ، بر قوناق وبا بر چقین آلتون
ایچون آلت اجرای مظالم اولق دنات و شاعتی
ارتکاب الیہ شرافت السایہ بی ایاقلر التہ آلا ن خاش
سفیلرہ غیظ و کینم بو کون هر زماندن زباده ایدی .
آہ ! او منظومہ جکمی بو کون الہ کچیرہ بیلسہ یدم
بونک ایچندہ جاسوسارلہ ، مرتکبارہ ظالمارہ ؛ بوتون
او وطن و ملت خاشترینہ عائد لعنتلری ، نفرتلری
- بولنرہ هر تورلومساعداتی ارزان ایدن - شو منحوس
زمانک یوزینہ باغیر مقلہ تسکین آتش غیظ ایدہ جک ؛
اوکا بلکہ دها بعض شیر علاوہ ایلیہ جکدم .

بر وجود فاینک مزاجی آجہر قاجزای نار مار عطا
مندن اوکا بر شکل ، بر شخصیت ویرمکہ او غراشمق تییلندن
اولرہ ق شیمدی حافظہ می زور لایوب قاریشدریسیور ؛
بعضیی طاغلمش ، بعضیی بیارامش ، بعضیی بوز -
یلوب ؛ طانماز اولمش محفوظاتم آرسندہ سیچہ بیلدیکم

کیتی پوتون ، معامله ، احکام معتکس
مهمل اصول شرع ، نظامات مندرس

ظلماً حکومت ایته احدات غائله
سرحد ظلمی اشتهایه پول بولسه قافله
آماده هجرت نه بجه بیکارجه عائله
تترمتسونی قلی بو دهشتی هائله

ایلر بو خانه بی بری ظلمیه منهدم
کیمدر فقط بیلنمز او مشول ومتهم
خلفه بو داهییه فصل اولسون که منهدم
حریت لسان وقلم نحو ومنهدم

جهلک ظلام صائلی او باش مؤمن
تفتیش ایچون اثرلی آجیش بر انجمن
اولمش زبون قهری تصانیف اهل فن
اولمش اسیر کیتی فحاشی عرسخن

اوغرا بدیلر حقارته اشرف امتی
اولدیر بدیلر حیت و ناموس و غیرتی
نصیب ایشدیلر مناصبه ایلایف نکیتی
یغما ایچون خزینه اموال ملتی

تغریب اولندی خلیسی اخبار امتک
تعذیب اولندی اکثری ابرار امتک
ترهیب اولندی پک چوغی احرار امتک
تطییب اولندی جلهسی اشرار امتک

سرور علوجاه وجلالته پایوس
مقبل کمال عز وسعادتله جاپلوس
بر قاج لعینه خادم ثروت پوتون نفوس
بلدان خراب ، خلق ایسه محتاج وی فلوس

حریت ، ای اجل عطایایی قدرتک !
حریت ، ای اهم قضایایی خلقتک !
حریت ، ای محافظی اجاء امتک !
حریت ، ای مباشری حکم شریعتک !
ظلم ایته قیر سلاسلنی ، قیر اسارتک
شهره قابیلنی آج شو ملتک

آرتق ینیم یورلش ، فکریم ، قلم فتور ایچنیده
بوکالمشدی که غزته لرمی کتیر دیلر . « باقلم یننه
اصححو ککله ، نه غریبه لره ، نه ماصالره نه اگدوبه لره
وار ! « دییه رک آچلمش هجیه لره ک شوراسنه بوراسنه
کوز کز دییوردیم .

حریت ! ..

بونلرک هیچ باقیشدیر یله مایان ، هیچ خاطره
کله یمن بر طرفده ، (قانون اساسینک اعاده « بیوردلر -
یغنه » و مجلس مبعوثانک کشادی ایچون اختیسانه
باشلاق اوزره ولایاته عمومأ اجرای تبلیغات اولد یغنه)
دائر بر تبلیغ رسمی او قودم . کوز لرمه ایستانه مور ،
رؤیا کوردیکمه ذاهب اولور ، قهره یمن تکرار علی التکرار
جهراً او قودنجه هر دفعه سنده « یا بکا غریب بر حال
واقع اولدی ، یا بخود بونده بریا کیشلیق وار » دییوردیم .

ایکندیی به طوغری سوقاغه فیزلادم . پوتون
انسانلرک حرکات و اوضاعی ، چهره لریک حالنی تدقیقه
قوبولده . هر کسده مراعاتی برطور غولنی ساکن برنجیس
حالی ، کیزی قونوشمه لر ، فیصیلدیلر ... نهایت حقیقت
اکلاشلدی : قانون اساسی - حاشا ! - اعاده بیورلماش .
بلکه بر کوز اولسکی (۱۰ تموز) روز مسعودنده عالم عثمان -
نیتک خورشید اقبالی مغربدن طوغمش ، مرکز کره
استبداده قیامت لر قویش ، اوصار صیلماز ، بیقلماز
صاندیتمز هیکل آهین جبروت ، روم ایلیده متهی
حرکت ، امده هجوم طوران حریت قهرمانلرینک
بورالره قدر اتساع ایدن طلال سیوف ورماجیله سر
نکون خسمران وخذلان اولمش ، قانون اساسی ضرب
دست حماسه وحمیله جبراً وقهرأ کری آلمش ، زواللی
ملتی اوتوز بو قدر سنده نبری زبون و نالان ایدن
زنجیر اسارت بارجه لاشمش ؛ حریت ، عدالت ، اخوت
مساوات ، بو ارکان اربعه سلامت وسعادت وطن
وملته تأمین اولغش ! اوح ! ریم ، نه بیوکیمن ! ..

ایسته (۱۰ تموز) ی ، عثمانلیرک مهد زاده
حریتی ، مطلع آفتاب سعادت وسلامتی اولان بومبارک

و مقدس کونی کمال حرمت و تعظیم ایله القشالارکن
یوقاریدنبری تعریف ایستدیکم تحسینات و تفکراتمی
تجدید ایتمکله انقلاب مسعودمزنک علو ماهیت و شمول
حکم و قوتی - حد اقتدارم داخلنده دهائی تقدیر ایستد -
یکمی ظن ایسیورم .

بیداد و قهر التنده دون
ملت قان اغلارکن بوتون
ارباب ظلمک رخنه
پادق نه اعلا بر دوکون
خوش عید ملیدر بو کون
عسکر ! سنکدر شان ، او کون

بر نور حق ، بر معجزه
کوستردی حریت بزمه
ای قهرمانلر تا ابد
مدیون شکرانز سزه
خوش عید ملیدر بو کون
عسکر ! سنکدر شان ، او کون . . .

رجائی زاده

اکرم

